

Алакөл ауданының туристік кешенінің дамуының SWOT-анализі

¹Бейсембинова А.С., ¹Актымбаева А.С.*, ¹Көшкімбаева Ү.Т.*, ²Адбанова А.А.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Қазақстан, Алматы қ.

Т.Рысқұлов атындағы ҚазЭУ (Нархоз), Қазақстан, Алматы қ.

e-mail: alia_79-30@mail.ru, umit.koshkimbaeva@mail.ru

Алакөл ауданының туристік потенциалының SWOT-анализі жасалды: туризмнің мықты және әлсіз жақтары, сонымен қатар ауданның мүмкіншіліктері мен қауіптері көрсетілді. Кіру және шығу туризмінің дамуына кедергі болған факторлар және Алакөл ауданында туризмнің дамуына жағымды әсер ететін факторлар анықталды. Қаражаттарды тарту және халықтың тұрмыстық жағдайын жақсарту үшін Алакөл ауданының туристік имиджін көтеру қажеттілігі көрсетілді.

Алакөл аймағында туризмнің дамуы үлкен мүмкіншіліктерге ие. Дәстүрлі демалыс және туризм орындары қол жетімсіз әрі қымбат болу факторын ескере отырып, Алакөл ауданында туризмді дамыту қажеттілігі және оның тартымдылық факторларын анықтау қажет болды, өйткені халық шаруашылығының саласы ретінде туризм аймақта әлеуметтік инфрақұрылым кешенінің дамуына ықпал етеді. Сонымен қатар, оның негізінде территориялардың әлеуметтік дамуы анағұрлым көтеріліп, жергілікті халықтың тұрмыстық әрі демалудың прогрессивті формалары пайда болады. Кіші қалалардың, сирек қоныстанған территориялардың әлеуметтік статусының көтерілуі байқалады.

Түйін сөздер: Алаколь бассейні, туризм индустриясы, рекреациялық потенциал, туристік ағын динамикасы.

Бейсембинова А.С., Актымбаева А.С., Кошкимбаева У.Т., Адбанова А.А.

SWOT-анализ развития туристского комплекса Алакольского района

Проведен SWOT-анализ туристского потенциала Алакольского района: проанализированы сильные и слабые стороны развития туризма, а также возможности угрозы и препятствия развития пляжного туризма в регионе. Выделены основные факторы препятствующие развитию въездного и внутреннего туризма, факторы роста привлекательности туризма в Алакольском районе. На основе проведенного авторами SWOT-анализа выделены основные факторы, препятствующие развитию въездного и внутреннего туризма Алакольского района. Для привлечения финансовых поступлений, а также для улучшения благосостояния жителей показана необходимость повышения туристского имиджа Алакольского района.

Развитие туризма в Алакольском регионе имеет большие возможности. Учитывая тот фактор, что традиционные места отдыха и туризма стали недоступны и дороги, необходимость выявления факторов роста привлекательности туризма в Алакольском районе является актуальным. Ведь туризм как отрасль народного хозяйства способствует комплексному развитию социальной инфраструктуры в регионах. На этой основе существенно повышается уровень социального развития территорий, рождаются более прогрессивные формы быта и отдыха местного населения. Происходит повышение социального статуса малых городов, слабозаселенных территорий.

Ключевые слова: Алакольский бассейн, индустрия туризма, рекреационный потенциал, динамика туристского потока.

Beisembinova A.S., Aktymbayeva A.S., Koshkimbaeva U.T., Adbanova A.A.

SWOT-analysis of the touristic complex in Alakol area

SWOT-analysis of touristic potential of Alakol area has been conducted: strengths and weaknesses of tourism development have been analyzed, as well as possible threats and obstacles to beach tourism development in the region. Main factors impeding the development of inbound and domestic tourism, factors of tourism attractiveness increase in Alakol district have been outlined. On the basis of the SWOT-analysis the authors identified main obstacles to the development of inbound and domestic tourism in Alakol district. In order to attract financial flows, as well as to improve welfare of the residents it is needed to improve the touristic image of Alakol district.

The development of tourism in Alakol region has a great potential. Taking into account the factor that traditional recreation places and tourism became inaccessible and expensive, the need to identify factors of increasing tourism attractiveness in Alakol region is a relevant issue. Tourism as sector of economy contributes to comprehensive development of regional social infrastructure. On this basis, the level of social development of the territories significantly grows, and appear more progressive forms of daily life and recreation of local population. Social status of small towns and sparsely populated areas is increasing.

Keywords: Alakol basin, tourism industry, recreational potential, tourist flow dynamics.

Кіріспе

Қазақстан республикасындағы туризм экономикалық даму стратегиясының басты бағыттарының бірі болып табылады. 2020 жылға дейінгі аралыққа туризм саласы экономиканың секторы ретінде дамуы қамтамасыз етілетін заманауи жоғары тиімді әрі бәсекеге қабілетті туристік кешенді қалыптастыру бойынша негізгі талаптар анықталған, сондай-ақ әлемдік туристік нарық жүйесін интеграциялау мен туризм саласындағы халықаралық серіктестікті ары қарай дамыту анықталған. Туристік кластерді қалыптастыруға потенциалы жеткілікті перспективті аймақтардың бірі ретінде еліміздің оңтүстік-шығысы анықталды. Сонымен қатар кластер құрушы элемент ретінде Алакөл көлі мен оған тиісті Қазақстанның екі ірі облыстарының территориялары қызмет етуі мүмкін: Алматы облысы мен Шығыс Қазақстан. Алакөл бассейнінің перспективтілігі соңғы жылдардағы туристік ағым динамикасының өсімі мен инфрақұрылымдық өзгерістермен расталды [1-2].

Қазіргі таңда Алакөл көлінің жағалауында туристік ресурстармен қоса туристік инфрақұрылымды да қамтитын туристік шаруашылықтың интенсивті өзгерісі іске асып жатыр. Территорияның туристік сінісуінің интенсификациясы түрлі зерттеу әдістеріне – алаңдық және камеральді, экспедициялық тексеріспен қоса, ақпарат көздерінің анализі, статистикалық анализ, әлеуметтік зерттеулер (сауалнама, анкета толтыру, фокус группалар мен жеке респонденттерден интервью алу) басқа да әдістерге сүйенетін тиісті ғылыми түсініктемелерді қажет етеді.

Кешенді түрде қарастыру Алакөл маңының заманауи туристік шаруашылықтың жағдайын объективті бағалауға мүмкіндік береді және жергілікті туристік өнімді территорияның тұрақты туризм қағидаларына байланысты ішкі және халықаралық туризм үшін актуализациялау механизмін ұсынуға мүмкіндік береді.

Алғашқы мәліметтер және зерттеу әдістері

Зерттеу әдістері: жүйелік қарастыру, синтез, салыстырмалы-сипаттамалық, картографиялық.

Алакөл бассейні еліміздің табиғи және тарихи-мәдени мұрасы болып табылатын уникалды кешен. Аймақтың табиғат жағдайларының әртүрлілігі мен уникалдылығы туризмнің әр түрін дамытуға мүмкіндік туғызады. Дегенмен, аймақтың туристік-рекреациялық перспективаларын анықтау рекреация мен туризмнің даму шарттары мен мүмкіндіктерін терең және әр қилы жақтарынан анализдеуді талап етеді, әсіресе, отандық және шетелдік туристерді қабылдау үшін.

Осыған орай, Алакөл ауданының туристік потенциалын анализдеу мен осының негізінде рекреация мен туризмді дамыту бойынша кеңестерді қалыптстыру қажет [3].

Алакөл ауданының туристік потенциалын анализдеу үшін саладағы ситуацияларды анализдеуге арналған әмбебап құрал болып табылатын SWOT-анализ жасалды, сонымен қатар оны аймақтың туристік саласын дамыту бойынша стратегия қалыптастыру үшін тиімді пайдалануға болады.

SWOT-анализ жргізу саланың әлсіз жақтары мен мықты жақтары, мүмкіндіктері мен қауіптері енгізілетін матрицаның құрылуын қажет етеді. Мықты жақтарына қосымша мүмкіндіктер беретін ерекшеліктері жатады (саланы дамытуға пайдалана алатын жағымды жағдайлар), әлсіз жақтарына аймақта туризмді дамыту үшін қажетті бір нәрсенің болмауы не бір элементтің салаға кері әсер етуі (туристік потенциалдың дамуына теріс әсер беруі мүмкін элементтер).

Алакөл ауданының туристік потенциалының SWOT-анализі берілген (1-ші кестеде).

Авторлармен берілген SWOT-анализ негізінде Алакөл ауданыда шығу туризмі мен ішкі туризмді дамытуды тежеп отырған негізгі факторлар анықталды.

Кесте 1 – Алакөл ауданының туристік потенциалының SWOT-анализі [4-6]

Туризмді дамытудың мықта жақтары	Туризмді дамытудың әлсіз жақтары
1	2
– көп түрлі табиғи ресурстық потенциал; – тарихи-мәдени мұраға бай; – облыстың тарихы мен мәдениетіне байланысты шаралардың көптігі; – жағымды экологиялық жағдай.	– туризм нысандарын реконструкциялау қажеттілігі; – туристік саланың субъекттерін қамтитын ақпараттық базаның жоқтығы.
– Туризмнің тарихи, танымдық, этнографиялық, экологиялық, спорт, шытырман оқиғалы, рекреациялық түрлерін дамытуға мүмкіндік беретін ресурстардың көптігі.	– ұлттық және халықаралық туристік нарықтағы түрөнімнің жоғары бағасы; – туристік қызметтердің халықаралық стандарттарға сәйкес келмеуі; – туристік қызметтердің маусымдылығы, климаттық жағдайларға байланысты болуы.
– орналастыру базаларының болуы: қонақ үйлер, кемпинг, киіз үй қалашықтары, пансионаттар мен демалыс базалары т.б.	– қонақ үй фондының бәсекеге қабілеттілігінің төмен болуы; – туристік маусым кезінде номерлік қордың жетіспеушілігі.
– Алакөл ауданының стратегиялық географиялық орналасуы.	– аймақтың брендингі жеткіліксіз;
– облыстың транспорттық жүйесі.	– туристік ағымға қызмет көрсететін заманауи автотранспорттық құралдардың болмауы; – чартерлік рейстерді ұйымдастыратын аймақтық әуе компанияларының болмауы, автомобиль жолдары жабынының сапасы төмен болуы.
– тамақтандыру инфрақұрылымының болуы. – аймақ тұрғындарының шығу және ішкі туризмді дамытуға қызығушылығы; – тұрақты әлеуметтік-экономикалық жағдай.	– тамақтандырудың сапасы бағасына сәйкес келмейді, яғни 1 бөлке нан 200 тг. тұрады, 1 мантиның порциясы – 500 тг; – жол бойындағы дұрыс сервистің жоқтығы. – шығу және ішкі туризмді дамытуды ынталандыратын факторлардың жетпеуі; – туристік индустриядағы квалификацияланған мамандардың жетіспеушілігі. – жағымсыз демографиялық процестер.
– аймақтың тарихы мен мәдениетіне байланысты шаралар; – мұражайлар мен көрмелерді ұйымдастыру; – спорттың көптеген түрлері бойынша жарыстар өткізу тәжірибесі.	– маркетингтік шаралардың жетіспеушілігі, танымалдылық аз. – Алакөл ауданының туристік өнімі туралы жарнамалық материалдардың жетіспеушілігі; – іскерлік туризмді дамыту элементі ретінде жәрмеңкелер мен көрмелерді, фестивальдар мен семинарларды өткізудің тәжірибесі аз
<i>Мәдени-танымдық туризмді дамытудың мықты жақтары</i>	<i>Мәдени-танымдық туризмді дамытудың әлсіз жақтары</i>
– археология ескерткіштерінің болуы; – тарихи ескерткіштердің болуы; – тарихи скульптуралық ескерткіштердің болуы; – архитектура, қалақұрылыс және мұражай ескерткіштерінің болуы; – тарихи ескерткіштер болуы, мысалы, «Наскальные рисунки»	– археологиялық объекттердің туристерге қолжетімділігі төмен; – археология объекттерінің жағдайы көңіл толымсыз; – табиғи ескерткіштерге саяхаттаудың қауіпсіздігі төмен; – ұлттық сурет өнерінің тауарларын көрсететін көрме залдарының жетіспеушілігі; – ұлттық сурет өнерінің жеткіліксіз түрде дамуы.
<i>Емдік туризмді дамытудың мықты жақтары</i>	<i>Емдік туризмді дамытудың әлсіз жақтары</i>
– бальнеологиялық ресурстар бар.	– инвестициялық ресурстардың жетіспеушілігі; – құрылғысының жаңаруына байланысты туристік өнімнің құнының өсуі және бәсекеге

	– қабілеттілігінің төмендеуі.
<i>Су туризмін дамытудың мықты жақтары</i>	<i>Су туризмін дамытудың әлсіз жақтары</i>
– су туризмі түрлерін дамытуға жарамды су ресурстарының болуы; – су туризмін іске асыруда пайдалануға болатын шағын кемелердің болуы.	– кемелердің тозығы; – кемелерді реконструкциялау мен технологиялық қамтамасыздандыруға кететін шығынның көптігі; – жеке инвестициялық ресурстардың жоқтығы.
<i>Экологиялық туризмді дамытудың мықты жақтары</i>	<i>Экологиялық туризмді дамытудың әлсіз жақтары</i>
– 32 табиғи объектілердің болуы, оның ішінде 1-ЕҚТТ, 2-ерекше қорғалатын табиғат ескерткіштері, 7-мемлекетпен қорғалмайтын курорттық зоналар; – жеке меншік қонақ үйлер жүйесін дамыту мүмкіндігі; – салыстырмалы түрде капиталды және ұйымдастырушылықты аз шығын жарату мүмкіндігі	– антропогендік салмақты реттейтін механизм жоқ; – экологиялық соқпақтар мен тұрақтарда құрылғылар жоқ; – бакылау алаңдары жоқ.
<i>Спорттық туризмді дамытудың мықты жақтары</i>	<i>Спорттық туризмді дамытудың әлсіз жақтары</i>
– жаяу, шаңғы, су, велосипедтік және тау туризмін дамытуға табиғи ресурстар бар болуы; – аң-балық аулау туризмі үшін биоресурстардың болуы – инфрақұрылымның болуы	– материалдық-техникалық базаның тозуы; – туристік өнімдерді халықаралық нарықта жылжыту үшін жарнамалық материалдардың жоқтығы.
Мүмкіндіктер	Қауіптер
– халықаралық байланыстардың болуы; – туризмнің көптеген түрлерін дамыту мүмкіндігі; – туризмнің бірнеше түрлерін біріктіру мүмкіндігі; – ТМД, Қытай, Жапония, Корея елдерінен туристерді тарту мүмкіндігі; – туристік инфрақұрылымды инвестицияларды тарту арқылы дамыту мүмкіндігі; – қызмет нарығы дамуы негізінде экономикалық потенциалдың дамуы; – территорияның маркетингтік саясатын іске асыру тенденциясының негізінде аймақтың тартымдылығын көтеру; – өндірістік базаны модернизациялау арқылы Қазақстанның жалпы даму стратегиясына қосылу мүмкіндігі.	– Нормативтік-құқықтық база жетілмеген; – Алакөл ауданында шығу туризмі мен ішкі туризмге деген сұраныс төмен, – Шығыс Қазақстанның басқа аймақтарымен үлкен бәсекелестік; – облыстың туристік фирмалары мен сыртқы туристік мекемелермен бәсекелестік; – транспорттық тежелімдерге байланысты туристік жолдамалардың бағасының жоғары болуы; – шығу туризмімен айналысатын фирмаларды қолдаудың жетіспеушілігі; – басқа облыстардан ресурстар бойынша бәсекелестік позициядан жеңілу.

Алакөл ауданыда шығу туризмі мен ішкі туризмді дамытуды тежеп отырған негізгі факторларға келесілерді жатқызуға болады [4]:

- аймақта туристік инфрақұрылымның дамымауы;
- туристік объектілердің жағдайы көңіл толымсыз, санаторлық-курорттық саланың физикалық және моральді тозуы, қосымша қызметтер саласының жеткіліксіз дамуы;
- алакөлдік туристік өнімді жылжытуға бағытталған біркелкі маркетингтік саясаттың жоқтығы, саланың динамикасын қадағалауға мүмкіндік беретін статистикалық ақпарат жүйесінің жоқтығы;
- қонақ үй және басқа да қызмет көрсетулердің бағасына сәйкес келмеуі, персоналдың квалификациясының әлсіздігі, туризм саласы кадрларын дайындауда жүйеліліктің жоқтығы;

– территорияның облыс орталығынан алыс орналасуына байланысты туристік жолдама бағасындағы транспорттық шығындардың жоғары болуы;

– облыстық және аудандық деңгейде туризм саласын жеткіліксіз қаржыландыру, туристерді қабылдаудың маусымдылық белгісі және т.б.

Өткізілген SWOT-анализ негізінде нақты бағытталған және ресурстармен қамтамасыздандырылған аудандық саясат арқылы территорияның туристік потенциалының көптеген әлсіз жақтарын жоюға болады деген тұжырымға келеміз.

Алакөл ауданының туристік тартымдылығын өсіретін факторлар ретінде келесілерді атауға болады [5-9]:

– уникалды табиғи-ресурстық потенциал мен тарихи-мәдени мұраның болуы;
– туристік фирмалардың саны көп, еңбек нарығындағы ерікті жұмыс күші;
– аймақтың бай әрі қызық тарихы бар тарихи-мәдени жерлердің көптігі, мұсылмандарға арналған киелі жерлердің болуы;

– Еуропадан Азияға бағытталған жолдардың қиылысында орналасуы;
– ыңғайлы және тиімді географиялық орналасуы;
– халықтың ықыласы мен қонақжайлылығы,
– керемет табиғат мүмкіншіліктері, тау ландшафттары мен шөлдер, бай флора мен фауна.

Біз Алакөл ауданы территориясында туризмді дамыту үшін мыналар қажет деп есептейміз [1]:

– туризмді дамытудың заңнамалық және нормативтік-құқықтық базасын жетілдіру;
– шеттетілген туристік орындарда (мысалы, тау шатқалдары, көл маңы) өмір сүру орныдарын қалыптастыру үшін альтернативтік объекттер салу мүмкіндігі бар. Оларға қымбат тұрмайтын қонақжайларды, қыстық емес туристік объектілерге арналған палаткалық қалашықтарды жатқызуға болады. Назарды шетелдік туристерге ерекше қызықты болып табылатын киіз үйлік қонақ үйлер моделіне аудару керек;

– «Алакөл ауданында туристік қызмет көрсету ережелері» атты аудандық нормативтік құжат жасап шығару;

– туристік қызметтерді сертификаттау жүйесін енгізу;
– шығу туризмімен айналысатын фирмаларға қаржылық қолдау көрсету шараларын ұйымдастырып, іске асыру (муниципалдық меншік пен жердің арендалық төлеміне льгота енгізу, коммуналдық қызметтер мен тарифтерге льготалар, т.б.);

– ішкі және шығу туризмін дамытудың неғұрлым тиімді бағыттарын мақсатты қолдау мен қаржыландыруды қамтамасыз ету;

– облыстық бағдарламалар негізінде табиғат, мәдениет және тарих ескерткіштерін қорғау;

– жалпы орналастыру инфрақұрылымының мәселелерін шешуге бағытталған ауданның қонақ үйлер ассоциациясын ұйымдастыру;

– ауданаралық инфрақұрылымдық схемаларды дамытуды қолдау (транспорт, коммуникация, байланыс, т.б.);

– ауданішілік туризмді дамытушы туристік мекемелерді ынталандыру;

– туризмді қолдаушы сервистік қызметтерді көрсету үшін шағын бизнесті дамытуды ынталандыру;

– туристік шаруашылық субъектілері ассоциациясының қалыптасуы мен жұмысына қолдау көрсету;

– туристік салада эффективті бәсекелестік ортаның дамуын ынталандыру;

– туризм үшін кадрларды дайындау мен оқытуды бағдарламалық қолдау;

– ішкі аудандық туристік өнімді облыс, ел және шетел көлемінде жылжытуды қолдау;

– саланың негізгі параметрлерін сертификаттау негізінде ішкі нарықта халыққа қызмет көрсетуші туристік мекемелерге жалпы қызмет жасау шарттарын қалыптастыру;

– туристік фирмаларға қызметтерді жылжыту мен ақпараттық материалдарды

шағаруға (каталогтар, буклеттер), Алакөл ауданының туристік Web-сайтын жасауға ақпараттық қолдау көрсету; Қазақстан мен шетел үшін теле және радиобағдарламалар, газеттер мен журналдарда мақалалар жариялауды ұйымдастыру және т.б.

Нәтижелер мен талқылау

Нәтижелер мен талқылауға Алматы облысының Алакөл және Үржар аудандық (Алакөл көлінің оңтүстік және солтүстік жағалауы) әкімшілік аймақтардың құрамына кіретін қалалық және ауылдық елді мекендердің, округтердің аймақтық спецификасын ескере отырып, сондай-ақ бәсекеге қабілетті туристік секторды қалыптастыру бойынша кеңестер негізінде туристік шаруашылықты заманауи рекреациялық бағалау кіреді.

Әлемдік экономикалық кризис туристік барлық саламен қоса туристік салаға да әсер етті. Шетелде демалғысы келетін қазақстандықтардың санының төмендеуі ұлттық валютаның девальвациясы есебінен жолдамалардың қымбаттауы әсерінен деп болжаймыз. Алайда, бұл ішкі туризмді дамыту мен көрші елдер тарапынан шығу туризмін ынталандыруы мүмкін. Ең танымал демалыс орындарының бірі Алакөл көлі болып табылады.

Қорытынды

Барлық ұсынылған шаралар аймақ территориясында бәсекеге қабілетті туристік аланды қалыптастыруға көмектеседі, ал саланың дамуы келесіге мүмкіндік береді: сапалы қызмет алуда туристердің қажеттілігін қамтамасыз ету; қосымша жұмыс орындарын қалыптастыру; аймақтың инвестициялық тартымдылығын көтеру; аймақтық және аудандық бюджетке түсімді көбейту; аймақ тұрғындарының жағдайын жақсарту. Аталған шаралар кешені Алакөл ауданының туристік имиджін көтеруге мүмкіндік береді. Ал бұл өз кезегінде қаржылық түсімді өсіреді.

Алайда, керемет туристік-рекреациялық ресурстары бар Алакөл бассейнінде туризм әлі де өз потенциалды мүмкіндіктеріне сәйкес келетін даму деңгейіне жеткен жоқ. Туристік объектілер инфрақұрылымның дамымауына байланысты, биліктің түрлі деңгейлеріндегі мелекеттік реттеу механизмдерінің әлсіздігінен, туристік нарыққа жеке меншік инвестициялар құю үшін мотивациялаудың жоқтығы мен Алакөл бассейнінің туристік-рекреациялық потенциалын кешенді анализдеудің тиімді әдістері болмағандықтан әлі де сұранысқа ие бола алмай отыр.

Әдебиет:

1 Отчет о НИР: Комплексные исследования туристско-рекреационного потенциала Алакольского бассейна в целях развития рекреации и туризма. – ГР № 0112РК00583. – Алматы: НИИ ПЭ, 2012-2014 гг. -. – 129 с.

2 Ердаuletov C.P., Артемьев A.M., Актымбаева A.C., Айжолова Г.Р. Социально-экономические предпосылки развития рекреации и туризма в локальной туристско-рекреационной системе Алакольского бассейна. // Географический вестник. - Вып.4 (23. – Пермь: ПГНИУ, 2012. – С.81 - 85.

3 Erdavletov S.R., Aktymayeva A.S., Aizholova G.R. Alakol lake as natural-recourse subsystem of local tourist-territorial recreational subsystem of Alakol basin. - International proceeding of chemical, biological and environmental engineering: Volume 46 // Li Xuan. – Bangkok, 2012. – P. 80-86

4 Исакова К.А., Жакупова А.А., Актымбаева А.С., Абдреева Ш.Т., Айжолова Г.Р. Современное состояние рекреационного потенциала Алакольского бассейна. // Вестник КазНУ. Серия экологическая. - Алматы: Қазақ университеті, 2013. - № 2/1 (38). - С. 60 – 64.

5 Артемьев А.М., Исакова К.А., Жакупова А.А., Актымбаева А.С., Айжолова Г.Р. Проблемы и перспективы развития Алакольской рекреационной зоны// Томск, 2014- С. 217-221.

6 Абдреева Ш.Т., Жакупова А.А., Исакова К.А. Перспективы туристско-рекреационной деятельности Алакольской рекреационной зоны. // В сб. «Туризм и рекреация: региональные тренды». Материалы Международной научно-практической конференции. Томск, 22-23 мая 2014 г. - С. 33-37.

7 Aktymbayeva A.S., Ableeva A.G., Aktymbayeva B.I. Evaluation of Alakol Lake Ecosystem Sustainability Under Conditions of Antropogenic Buren in The Basin. // Proceedings of the IWA 6th Eastern European Young Water Professionals Conference «EAST Meets WEST». Istanbul, 28-30 of May, 2014 - P. 23-30.

8 Байхонова Т.А., Актымбаева А.С. Алакөл аймағында туризмді индустриясының қазіргі жағдайы / Вестник КазНУ. Серия географическая. -№1 (34)- Алматы: Қазақ университеті, 2012 -С. 127-131.

9 Артемьев А.М., Абдреева Ш.Т., Актымбаева А.С., Турсинбаева К.С. Формирование каркасной сети туристских маршрутов в Алакольском регионе. / Вестник КазНУ. Серия географическая. -№1 (38)- Алматы: Қазақ университеті, 2014 - С. – 88-93

References

1 Research report: Comprehensive study of tourist and recreational potential of Alakol basin for development of recreation and tourism. - GR № 0112RK00583. – Almaty: Research Institute EP, 2012-2014. – 129 p.

2 Erdavletov C.R., Artemyev A.M., Aktymbayeva A.S., Ayzholova G.R. Socio-economic prerequisites for the development of recreation and tourism in the local tourism and recreation system Alakol basin. // Geographical Bulletin. - Issue 4 (23 - Perm: PSNRU, 2012. - P.81 - 85.

3 Erdavletov S.R., Aktymayeva A.S., Aizholova G.R. Alakol lake as natural-recourse subsystem of local tourist-territorial recreational subsystem of Alakol basin. - International proceeding of chemical, biological and environmental engineering: Volume 46 // Li Xuan. - Bangkok, 2012. - P. 80-86

4 Iskakova K.A., Zhakupova A.A., Aktymbayeva A.S., Abdreeva Sh.T., Ayzholova G.R. The current state of the recreational potential of Alakol basin. // Bulletin of KNU. Series of Environmental. - Almaty: Kazakh University, 2013. - № 2/1 (38). - P. 60 - 64.

5 Artemyev A.M., Iskakova K.A., Zhakupova A.A., Aktymbayeva A.S., Ayzholova G.R. Problems and prospects of the development Alakol recreation zone // Tomsk, 2014- P. 217-221.

6 Abdreeva Sh.T., Zhakupova A.A., Iskakova K.A. Prospects of tourism and recreation activities Alakol recreational zone. // International scientific-practical conference: "Tourism and recreation: regional trends", 22-23 May – Tomsk, 2014 - P. 33-37.

7 Aktymbayeva A.S., Ableeva A.G., Aktymbayeva B.I. Evaluation of Alakol Lake Ecosystem Sustainability Under Conditions of Antropogenic Buren in The Basin. // Proceedings of the IWA 6th Eastern European Young Water Professionals Conference «EAST Meets WEST». Istanbul, 28-30 of May, 2014 - P. 23-30.

8 Bayhonova T.A., Aktymbayeva A.S. Alakol aumagynda turizmdy industriyasyn kazirgy zhagdaiy / Bulletin of the KazNU. Geographical Series. -№1 (34) - Almaty: Kazakh University, 2012 -С. 127-131.

9 Artemyev A.M., Abdreeva Sh.T., Aktymbayeva A.S., Tursinbaeva K.S. Formation of framing network of tourist routes in the region Alakol. / Bulletin of the KNU. Geographical Series. -№1 (38) - Almaty: Kazakh University, 2014 – P. 88-93